

VRAAG EN ANTWOOD

Mevrouw De Geyter wou naar aanleiding van een artikeltje in “Ghendtsche Tydinghen” 2012 - nr 5 - p. 442 graag iets meer vernemen over de “Banque de Flandre” die - dacht zij – gevestigd was in de Korte Dagsteeg.

Van de heer **Erik Dekeyser**:

Hierbij een poging tot antwoord op de vraag van mevrouw Joke Charles in G.T. 2012 blz. 455.

De Ottergemsesteenweg leidde niet (zoals sommigen zouden denken) naar Ottergem, een dorp in de Denderstreek, maar eindigde aan de omwalde Ottergem- of Otterschemhoeve grenzend aan het kanaal van Zwijnaarde dat in 1777 werd gegraven. Ottersem of Ottergem is een Merovingisch toponiem dat vermoedelijk verwijst naar een hoevenederzetting. Deze hoeve kwam later in het bezit van de Sint-Pietersabdij en er was reeds sprake van in 1271. Omdat de hoeve dreigde te verdwijnen door de loop van de Schelde pleitte men in de Middeleeuwen reeds voor het rechtekken van de rivier, wat toen ook gebeurde. De hoeve was laatst bewoond door de familie Octaaf en Maria BLOMME-VAN HECKE. De hoeve werd zwaar beschadigd en verdween na een bombardement tijdens de Tweede Wereldoorlog op 10 april 1944, ook een paasgeschenk van de Canadezen die het rangeerstation van Merelbeke wilden treffen. De resterende gebouwen werden gesloopt bij het graven van de ringvaart en de verbinding met de Schelde.

Herhaling van de vraag van de heer **Alois Goyvaertst** (Beveren-Waas) die hij stelde in Gh.T. 2010 - nr 3 - p. 234 en waarop geen antwoord binnenkwam:

“In het artikel van Pierre Kluyskens over Joséphine de Beauharnais heeft men het over een massa roerende goederen, meestal kunstwerken: de schilderijen naar het Louvre en naar de Franse departementale musea en de kostbare boeken en handschriften werden dezelfde richting uitgestuurd”.

Mijn vraag hierbij is:

1° Bestaat er een inventaris van deze goederen en handschriften?

2° Idem voor wat eventueel werd teruggegeven na 1814.

3° Wat er zich nog bevindt in Franse musea.

4° Of er later een vergoeding werd overeengekomen tussen België en Frankrijk.

De redactie verwees toen naar het boek “Gand sous la domination française 1792-1814” van Joseph E. Nève, Gent, 1927, waar op p. 25 een bevestigend antwoord staat op de allereerste vraag, zonder verder uit te wijden over de inhoud van deze inventaris. Vermoedelijk zal verder moeten gezocht worden in de archieven te Vincennes (F) : Service historique de la défense, Château de Vincennes, Avenue de Paris, 94306 Vincennes cedex, Téléphone : +1 41 93 43 90 (<http://www.servicehistorique.sga.defense.gouv.fr/>)

LEZERS SCHRIJVEN ONS

Luc Devriese vindt het erg jammer dat in het eerste deel van de bijdrage over het Gravensteen door Pierre Kluyskens een totaal verouderde en foutieve versie gegeven wordt van de bouwgeschiedenis van dit unieke pronkstuk onder de Gentse monumenten.

Volgens die tekst werd dat gebouwd in opdracht van graaf Filips van de Elzas. Deze liet inderdaad het poortgebouw en de ringmuur met zijn vierentwintig uitkragende torentjes bouwen omstreeks 1180. In dezelfde tijd werd ook het massieve hoofdgebouw, de donjon, verhoogd tot een torenachtige constructie, terwijl de al langer bestaande onderste verdiepingen van de donjon omgevormd werden tot een kelder met er buiten een in twee keer opgehoogde zandheuvel, een 'motte' of pseudomotte. Het centrale gedeelte van het Gravensteen

is minstens één, misschien zelfs twee eeuwen ouder dan hetgeen Filips er liet aan toevoegen. En ook dat is niet de oudste bouwfase. Om en in de donjon vonden de archeologen sporen van een houten zaalgebouw dat in de 10e eeuw werd gedateerd. Daarnaast waren er nog houten bijgebouwtjes.

Met kruistochten en zo heeft dat alles niets te maken. Filips vertrok trouwens pas later mee met de derde kruistocht (1189) en keerde niet terug. Hij stierf in Akko in 1191. Van hem kan hoogstens gezegd worden dat hij het gebouw zijn huidige uitzicht gaf. Dat was overigens in de eerste plaats bedoeld om zijn onderdanen, de Gentenaars die hoge stenen huizen gebouwd hadden, te tonen wie er werkelijk de baas was.

De hierboven geschetste bouwgeschiedenis was nog niet gekend toen Kluyskens zijn Gravensteenartikels in de krant liet verschijnen. Daarom is het jammer dat onze eerbiedwaardige hoofdredacteur nalaat het eerste publicatiejaar aan te geven. Slechts een minderheid van onze lezers weet dat de auteur, vlotte popularisator en eminente liefhebber van het oude Gent, in 1980 overleed, nog geen 59 jaar oud. Zo is het wel even schrikken als je in deel 1 (G.T. nr. 5, p. 486) leest: “Enkele dagen geleden liet generaal Bokassa, president van de Centraal Afrikaanse Republiek in het openbaar een aantal personen op diefstal betrapt stokslagen toedienen. Drie schoten er het leven bij in”.

Wie de bouwgeschiedenis van het Gravensteen, aangepast aan de huidige kennis, kort en accuraat wil beschreven zien, kan niets beters doen dan de “Erfgoedmemo Gent” nr. 1 te kopen. Voor de prijs (1 euro) moet je het niet laten. De memo’s worden uitgegeven door de Gentse Vereniging voor Stadsarcheologie (GVSA, sinds kort met Landschappen en Monumenten er bij uitgegroeid tot GVSALM). Ze zijn verkrijgbaar in het stadswinkeltje dat onlangs vanuit het Administratief Centrum aan het Zuid verhuisde naar de “Raadskelder” onder de Lakenhalle. Je vindt er allerhande niet-commercieel uitgegeven publicaties en brochures over Gent.

Bij het ter perse gaan bereikte ons het ontstellend bericht dat onze sinds vele jaren trouwe medewerkster Mevrouw Angèle Van Geluwe-Eggermont plotseling overleden was.

Wij komen daarop terug in ons volgend nummer.